

Legislatíva v odpadovom hospodárstve

prof. Ing. Tomáš Havlik, DrSc.

Ústav recyklačných technológií FMMR TUKE

OSNOVA:

- *Definícia náplni predmetu a kritéria splnenia požiadaviek na získanie zápočtu, diskusia.*
- *Historický vývoj environmentálnej legislatívy na Slovensku a v Európskej únii. Smernice EÚ a ich implementácia do legislatívy SR, diskusia.*
- *Zákon o odpadoch a jeho výklad, prílohy, Katalóg odpadov, diskusia.*
- *Vodný zákon a jeho výklad, diskusia.*
- *Zákon o ovzduší a jeho výklad, diskusia.*
- *Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, diskusia.*
- *Vyhláška MŽP o autorizácii a vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, diskusia.*
- *Modelový posudok vo veciach odpadov – prezentácie študentov*
- *Zákon o IPKZ a jeho výklad, diskusia.*
- *Praktické aplikácie v podmienkach SR a EÚ, aktuálne problémy, diskusia.*

LITERATÚRA:

- *Zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, 79/2015 Z.z., 17.marec 2015*
- *Zákon o vodách 364/ 2004 Z.z. , 13. máj 2004*
- *Zákon o ovzduší 137/ 2010 Z.z., 3. marec 2010*
- *Zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia 39/2013 Z.z., 31. január 2013*
- *Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie 24/2005 Z.z., 14. december 2005*
- *Vyhláška MŽP o autorizácii a posudzovaní vo veciach odpadov 126/2004 Z. z., 29. apríl 2005*
- *Zoznam právnych predpisov SR*
<http://www.minzp.sk/dokumenty/legislativa/zakony-pravne-predpisy/slovensko/integrovana-prevencia-kontrola-znecestovania/>
Jednotný automatizovaný systém právnych informácií,
http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/jaspiw_mini_fr0.htm

ZOZNAM PRÁVNÝCH PREDPISOV SR

- [http://www.minzp.sk/dokumenty/legislativa/
prehľad-aktualnej-environmentalnej-
legislativy/](http://www.minzp.sk/dokumenty/legislativa/prehľad-aktualnej-environmentalnej-legislativy/)

[zoznam-k-1.8.2017.pdf](#)

Zákon 79/2015 o odpadoch

ODPAD

Zákon 79/2015 o odpadoch, § 2:

ods. (1):

Odpad je hnutelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť.

ODPAD

Zákon 79/2015 o odpadoch, § 2:

ods. (1):

Odpad je hnutelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť.

ods. (2):

Odpadom nie je

- a) látka alebo hnutelná vec, ktorá je vedľajším produktom,
- b) špecifický odpad, ktorý dosiahol stav konca odpadu,
- c) odpad, ktorý prešiel procesom prípravy na opätovné použitie a spĺňa požiadavky na výrobok uvádzaný na trh ustanovené osobitným predpisom
- d) odpad odovzdaný na použitie do domácnosti.

ODPAD

Zákon 79/2015 o odpadoch, § 3 Nakladanie a iné zaobchádzanie s odpadom

ods. (1):

Odpadové hospodárstvo je súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade s týmto zákonom.

ods. (2):

Nakladanie s odpadom je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

ODPAD

Zákon 79/2015 o odpadoch, § 6
Hierarchia odpadového hospodárstva
ods. (1):

Hierarchia odpadového hospodárstva je záväzné poradie týchto priorít:

- a) predchádzanie vzniku odpadu,
- b) príprava na opätovné použitie,
- c) recyklácia,
- d) iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- e) zneškodňovanie.

NAKLADANIE S ODPADMI AKO SÚHRN AKTIVÍT

Zákon 79/2015 o odpadoch

- aktualizácie

Zmeny sa týkajú najmä:

- *Plastových tašiek.*
- *Zberu pneumatík a ohlasovacích povinností.*
- *Tetrapakov - triedený zber viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky.*
- *OZV a koordinačných centier.*

<http://www.odpadservis.sk/clanok/zmeny-v-zakona-o-odpadoch-marec-2017>

<https://www.odpadovyhospodar.sk/zakon-o-odpadoch-a-odpadove-hospodarstvo/?gclid=CjwKEAjlwnNBRDMpojB0peDk0YSJACkpTg8UAOKL BWF5EHXz-XJFpYM4oxN LEwqmP7yJPzMBpzkxoCL9Hw wcB>

Odpadové hospodárstvo

Zákony

Vyhlášok

Nie všetky predpisy sú dôležité pre bežného pôvodcu odpadov

Dôležité

Zákon o odpadoch 79/2015
Odpadová alfa a omega

Zákon o poplatkoch 17/2004
za uloženie odpadu na skládke

Katalóg odpadov 365/2015
zoznam druhov odpadu

Evidenčná vyhláška 366/2015
evidencie, hlásenia, termíny

Niektoré ustanovenia 371/2015
N odpady, POH, súhlasy

Nepotrebné

Vyhláška o palivách 367/2015
ako vyrobiť z odpadu palivo

Analytická kontrola 368/2015
odber a analýza odpadov

Sadzby Rec. fondu 370/2015
výpočet poplatkov

Skládky odpadov 372/2015
prevádzkovanie skládky

Vyhláška o RZV 373/2015
obaly, neobaly, elektro ...

AKTUÁLNY ZOZNAM ENVIROLEGISLATÍVY SR

[zoznam-k-1.8.2017.pdf](#)

DÔVODY PRE MATERIÁLOVÚ RECYKLÁCIU

Ruda	Obsah kovu [%]	Komplexný odpad	Obsah kovu [%]	Šrot	Obsah kovu [%]	Index
železa	~ 40	troska	~ 25	oceľový šrot	95-98	2
medi	0.7-1	OEEZ kaly	~ 16 ~ 30	mosadz, bronz	40-60	15 60
olova	4-6	spájka	~4	akušrot	95	1 25
niklu	~ 2	kaly	10-20			20
zinku	~ 6	úlety, kaly	3-30	mosadz	40-50	5 10
cínu	~ 1	OEEZ	~ 3	bronz	40-60	3 60
hliníka	~ 30	stery	30-50	zliatinový šrot	80-90	2 3
zlata	0.0001	OEEZ anódové kaly	0.03 0.1-1.3	zlomkové	čisté, podľa karátov	do 10000
striebra	~ 0.01-0.1	OEEZ anódové kaly	0.05 2-30	zlomkové	~ 100	do 10000
prvky vzácnych zemín	Ce	0.001-6	použité elektrické články			do 50000
	La					do 30000
	Nd					do 18000
	Pr					do 6000

DÔVODY PRE MATERIÁLOVÚ RECYKLÁCIU

Recyklácia	Úspory
1 kg oceľového šrotu	2 kg uhlia, 4 kg rudy 61 % energie
1 kg odpadovej medi	142 kg rudy, 80 % energie na výrobu z rudy
1 kg odpadového hliníku	95 % energie oproti výrobe z prvotnej suroviny
1 kg odpadového zinku	95 % energie

VZNIK ODPADOV NA SLOVENSKU

Odpad	2005	2006	2007	2008
Nebezpečné odpady	559 105,62	531 908,34	525134,36	523910,96
Ostatné odpady	8 812 069,31	10073243,88	8738804,99	9175670,94
Komunálne odpady	1 558 262,94	1 623 306,48	1668648,31	1772425,62
Spolu	10929437,87	12228458,69	10932587,66	11472007,52

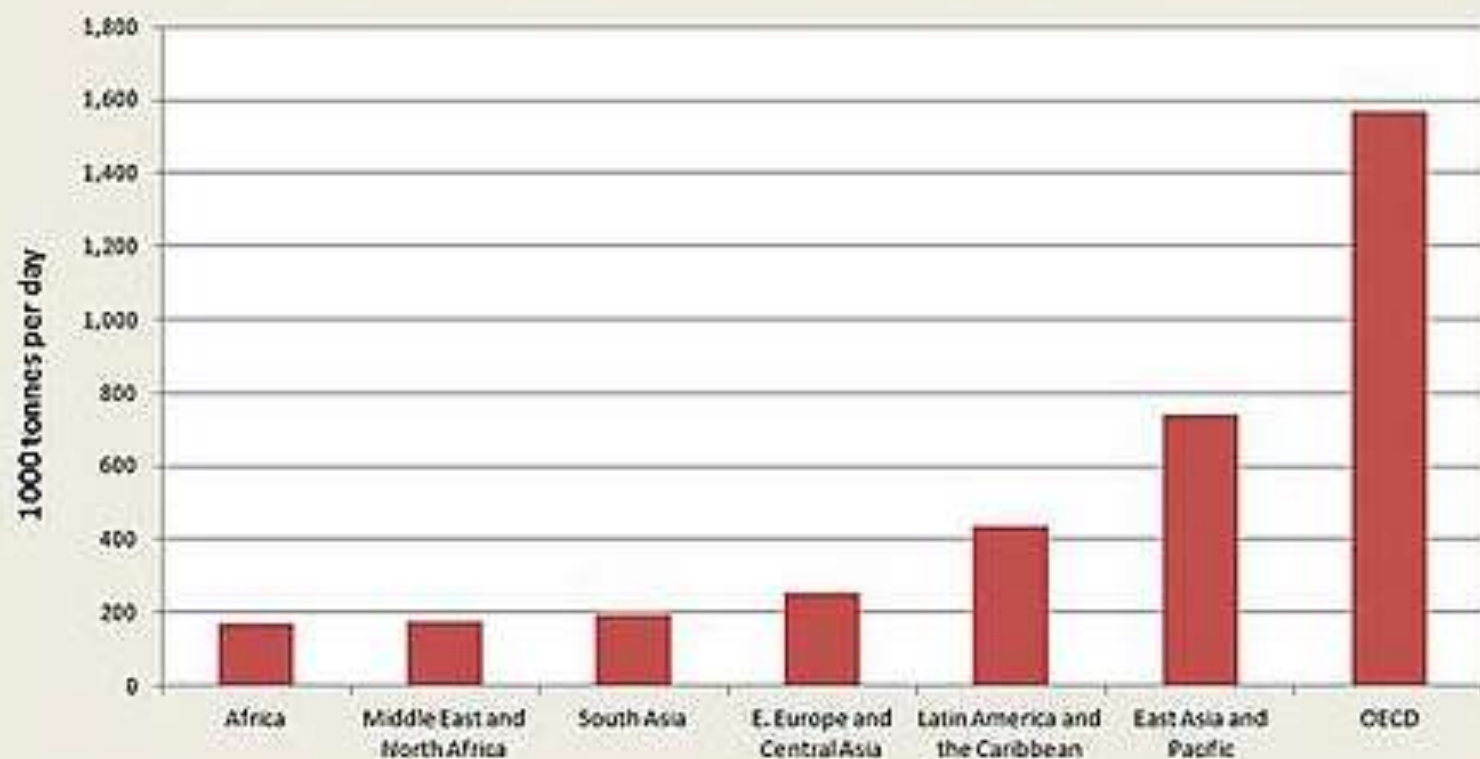
Odpad	2009	2010	2011
Nebezpečné odpady	462 100,91	466 421,51	379 628,73
Ostatné odpady	6 293 035,03	8 480 611,66	8 689 165,48
Komunálne odpady	1 745 494,06	1 808 506,05	1 766 990,48
Spolu	8 500 630,00	10 755 539,23	10 835 784,69

Odpad	2007	2008	2009	2010	2011
Celkový vznik (t)	10932587,6	11472007,5	8500630,00	10755539,23	10835784,69
Stredný stav obyvateľov	5397766	5406972	5418374	5431024	5397251
Na obyvateľa	2,03	2,12	1,57	1,98	2,01

NIEKTORÉ ŠTATISTICKÉ ÚDAJE O KOMUNÁLNO M ODPADE

Ukazovateľ	Situácia v SR priemer	Situácia v EÚ priemer
Produkc ia KO (kg/obyv./rok)	330	515
Produkc ia obalov (kg/obyv./rok)	90	164
Vyseparovateľnosť (kg/obyv./rok)	24	46
Miera skládkovania KO (%)	76,47	40,19
Miera zhodnotenia KO (%)	15,67	38,54
Miera spaľovania KO (%)	7,78	19,8

Figure 1. World Municipal Solid Waste Generation

FAKTY

SMERNICA

- 2004 – množstvo BRKO znížiť na 75 %
- 2008 – množstvo BRKO znížiť na 50 %
- 2014 – množstvo BRKO znížiť na 35 %

REALITA

75 % sa stále skládkuje !!!

História

- *Historický vývoj environmentálnej legislatívy na Slovensku a v Európskej únii*
- *Smernice EÚ a ich implementácia do legislatívy SR*

História

- 238/1991 Z.z. o odpadoch
- 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 553/2001 Z. z.
- 96/2002 Z. z.
- 478/ 2002 o ochrane ovzdušia
- 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 393/2002 Z. z.
- 529/2002 Z. z.
- 188/2003 Z. z.
- 245/2003 Z. z.
- 525/2003 Z. z.
- 24/2004 Z. z.
- 443/2004 Z. z.
- 479/2005 Z. z. ktorým sa mení stavebný zákon
- 532/2005 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon o IPKZ
- 571/2005 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
- 127/2006 Z. z. o perzistentných organických látkach
- 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 386/2009 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- 79/2015 Z.z. o odpadoch

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

1. Smernica Rady 91/692/EHS z 23. decembra 1991, ktorá štandardizuje a racionalizuje správy o vykonávaní určitých smerníc, ktoré súvisia so životným prostredím
2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov
3. Smernica Rady 96/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodnení polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT)
4. Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov
5. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS
7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc
8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia)
9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ)

Vykonávacie vyhlášky k novému zákonu o odpadoch

[Vyhláška MŽP SR o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti](#)

Predmetom vyhlášky sú podrobnosti o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti pôvodcu a držiteľa odpadu, prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu, skládky odpadov, úložiska kovovej ortuti, zariadenia na zber a výkup odpadov, výrobcu vyhradeného výrobku, spracovateľa elektroodpadu, použitých batérií a akumulátorov a starých vozidiel, podrobnosti o oznámení pri zbere alebo výkupe odpadu od fyzických osôb a podrobnosti ohlasovacej povinnosti voči koordinačnému centru.

Vykonávacie vyhlášky k novému zákonu o odpadoch

[Výnos MŽP SR o Jednotných metódach analytickej kontroly odpadov](#)

Cieľom právnej úpravy je ustanoviť jednotné postupy a metódy pri odbere vzoriek, pri príprave vodného výluhu odpadov, stanovení sledovaných ukazovateľov a vodných výluhov odpadov a štatistickom spracovaní výsledkov z analýz odpadov a výluhov odpadov a vyjadrovania výsledkov z analýz odpadov.

Vyhláška MŽP SR, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov

Vyhláška vychádza z vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov a ktorú tento návrh vyhlášky súčasne zrušuje.

Predmetom úpravy vyhlášky je zoznam skupín, podskupín, druhov a poddruhov odpadov, ktoré slúžia na zaradenie odpadu, zoznam nebezpečných vlastností odpadov podľa Bazilejského dohovoru, zoznam skupín odpadov podliehajúcich režimu kontroly a zoznam škodlivých látok podľa Bazilejského dohovoru, ako aj postup na posúdenie nebezpečných vlastností odpadu a klasifikáciu odpadu ako nebezpečného odpadu. Vyhláškou sa upravuje aj postup pri zaradovaní odpadov do príslušnej skupiny a podskupiny.

Vyhláška MŽP SR o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, o zozname výrobkov, materiálov a zariadení, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu, a o podrobnostiach o obsahu žiadosti o poskytnutie prostriedkov z Recyklačného fondu

Vyhláška vychádza z vyhlášky MŽP SR č. 127/2004 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, o zozname výrobkov, materiálov a zariadení, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu, a o podrobnostiach o obsahu žiadosti o poskytnutie prostriedkov z Recyklačného fondu v znení neskorších predpisov. Oproti pôvodnej vyhláške sú bližšie špecifikované výrobky a materiály z plastov podľa colného sadzobníka. Predmetom vyhlášky sú podrobnosti o sadzbách a výpočte príspevkov do Recyklačného fondu. Vyhláška upresňuje zoznam výrobkov, materiálov a zariadení, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu a upravuje podrobnosti o obsahu žiadosti o poskytnutie prostriedkov z Recyklačného fondu.

[Vyhláška MŽP SR o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov](#)

Vyhláška ustanovuje tie podrobnosti právnej úpravy mechanizmu nakladania s odpadmi, ktorá je v návrhu zákona o odpadoch vystavaná na dôslednom uplatňovaní princípu rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov, ktorí svoje povinnosti s tým spojené majú možnosť realizovať vo vlastnej réžii alebo prostredníctvom na to určených autorizovaných subjektov.

Vyhláška detailnejšie upravuje proces registrácie výrobcov vyhradených výrobkov, náležitosti žiadostí o autorizáciu na výkon činnosti na individuálne nakladanie s vyhradeným prúdom odpadu, na výkon činnosti organizácie zodpovednosti výrobcov a na činnosť tretej osoby, náležitosti Správy o činnosti organizácie zodpovednosti výrobcov a Správy o funkčnosti systému individuálneho nakladania, informačné povinnosti týkajúce sa vyhradených výrobkov, propagačné a vzdelávacie aktivity ohľadne nakladania s vyhradeným prúdom odpadu, finančnú záruku výrobcu elektrozariadení, proces nakladania s elektroodpadom, osobitne prípravu na opätovné použitie elektroodpadu, označovanie batérií a akumulátorov a nakladanie s použitými batériami a akumulátormi, požiadavky na zloženie, vlastnosti, označovanie a zálohovanie obalov, nakladanie s odpadmi z obalov a so starými vozidlami a niektoré požiadavky na vozidlá alebo ich časti.

Vyhláška MŽP SR o skládkovaní odpadov a dočasnom uskladnení kovovej ortuti

Vyhláška vychádza z častí vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, týkajúcich sa skládok odpadov, podmienok skládkovania odpadov a podmienok úložísk kovovej ortuti.

Predmetom vyhlášky sú požiadavky na budovanie, prevádzkovanie, uzatváranie, rekultiváciu a monitorovanie skládok odpadov, kritériá na prijímanie odpadov na skládky odpadov, požiadavky na úložisko kovovej ortuti, metódy analýz a skúšok odpadov a vzorec na výpočet ročnej výšky účelovej finančnej rezervy.

Vyhláška MŽP SR ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch

Vyhláška vychádza zo znenia vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, vyhlášky MŽP SR č. 126/2004 Z. z. o autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovovaní osôb oprávnených na vydávanie posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 135/2004 Z. z. o dekontaminácii zariadení s obsahom polychlórovaných bifenylov, ktoré tento návrh vyhlášky súčasne zrušuje. Zároveň predmetom jeho úpravy už nie je evidencia odpadov, hlásenia, skládky odpadov a úložisko dočasného uskladnenia ortuti, keďže tieto oblasti budú bližšie upravené v samostatných vykonávacích predpisoch.

Predmetom úpravy vyhlášky sú programové dokumenty odpadového hospodárstva, všeobecné ustanovenia o nakladaní s odpadom vrátane prevádzkovej dokumentácie a požiadaviek na zberný dvor, výpočet energetickej účinnosti, požiadavky na triedený zber komunálnych odpadov, spôsob výpočtu obvyklých nákladov, podrobnosti o obsahu žiadostí o vydanie súhlasu a vyjadrenia orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, podrobnosti o autorizácií na spracovateľskú činnosť a o odbornej spôsobilosti naň a o odborných posudkoch vo veciach odpadov vrátane odbornej posudkovej spôsobilosti.

Medzi významné zmeny, ktoré prináša vyhláška oproti doteraz platnému stavu možno zaradiť ustanovenia týkajúce sa zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu, zavedenie požiadaviek na triedený zber komunálnych odpadov a spôsobu výpočtu obvyklých nákladov, zoznam lokalít s výskytom medveďa hnedého vo väzbe na povinnosť ustanovenú v § 14 ods. 1 písm. j) nového zákona o odpadoch a podrobnosti o využívaní odpadov na povrchovú úpravu terénu. Vyhláškou sa zároveň upravujú aj požiadavky na technické a materiálne zabezpečenie autorizovanej spracovateľskej činnosti a prípady, kedy sa vyžaduje alebo môže vyžadovať odborný posudok.

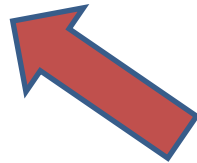
Recyklačná realita

Recyklácia ponúka výhody pre opätovné získanie a použitie kovov

Prečo sa táto možnosť mohutne nevyužíva ?

Odpoveď nie je jednoduchá - tri problematické miesta

- mentálne hľadisko
- technické hľadisko
- legislatívne hľadisko

Slabé miesta

Prečo sa odpady nespracovávajú

- mentálne hľadiská

- nízka úroveň vzdelania;
- nízka úroveň environmentálneho povedomia;
- nedôvera ku dosahovanej kvalite;
- xenofobia;
- populistické manipulácie

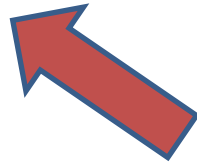
Recyklačná realita

Recyklácia ponúka výhody pre opätovné získanie a použitie kovov

Prečo sa táto možnosť mohutne nevyužíva ?

Odpoveď nie je jednoduchá - tri problematické miesta

- mentálne hľadisko
- technické hľadisko
- legislatívne hľadisko

Slabé miesta

Prečo sa odpady nespracovávajú

- technické obmedzenia

- relatívne nízka úroveň vedeckého poznania;
- nízka úroveň analytických metód a vzorkovania;
- nevyužívanie najvhodnejších a/alebo BAT technológií;
- roztrieštenosť výrobných kapacít;
- relatívne malé možnosti konečného spracovania poloproduktov alebo separovaných zložiek druhotných surovín alebo uplatnenia samotných produktov spracovania odpadov;
- nevhodná logistika.

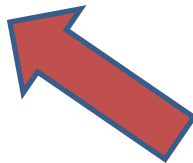
Recyklačná realita

Recyklácia ponúka výhody pre opätovné získanie a použitie kovov

Prečo sa táto možnosť mohutne nevyužíva ?

Odpoveď nie je jednoduchá - tri problematické miesta

- mentálne hľadisko
- technické hľadisko
- legislatívne hľadisko

Novela zákona 79/2015

Zákon 90/2017 Z.z.

z 23. marca 2017, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. [79/2015 Z.z.](#) o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

<http://www.odpady-portal.sk/Dokument/103478/exkluzivne-zmeny-v-novele-zakona-c-792015-z-z-o-odpadoch-z-23-marca-2017.aspx>

Vyhláška MŽP SR 365/2015 Z.z.
z 13. novembra 2015
Katalóg odpadov

Zákon 364/2004 Z.z. o vodách o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

**Zákon 384/2004 Z.z.
ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.
364/2004 Z. z. o vodách**

Zákon 137/2010 Z.z. Zákon o ovzduší

**Zákon 350/2015 Z.z.
zmena zákona o ovzduší v
znení neskorších predpisov**

**Zákon 24/2005 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na
životné prostredie**

EIA

Posudzovanie vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie (EIA) Všeobecné informácie

Čo je EIA?

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (Environmental Impact Assessment – EIA) je jedným z hlavných nástrojov environmentálnej politiky na uskutočňovanie trvalo udržateľného rozvoja. Jeho zmyslom je prevencia negatívnych dôsledkov rôznych ľudských aktivít na životné prostredie, vrátane zdravia. Uskutočňuje sa formou komplexného a odborného hodnotenia predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie pred rozhodnutím o jej umiestnení alebo pred jej povolením podľa osobitných predpisov.

Navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti (ďalej len „navrhovaná činnosť alebo jej zmena“) je realizácia stavieb, iných zariadení, realizačný záměr alebo iný zásah do prírodného prostredia alebo do krajiny mentaci fyzické aspekty lokality, vrátane ťažby nerastnej suroviny.

Aký je právny rámec EIA v Slovenskej republike?

V Slovenskej republike sa posudzovanie vykonáva od roku 1994, kedy vstúpil do platnosti zákon NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Tento bol od 1. februára 2006 nahradený:

- zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zákonov (zákon) a
- vyhláškou MZP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie,

ktoré tvoria súčasť legislatívneho rámca EIA na Slovensku.

Zákon EIA bol viackrát novelizovaný, posledná novela nadobudla účinnosť od 1.1. 2015. Slovenská legislatíva v oblasti EIA zabezpečuje úplnú zlučiteľnosť s právom EÚ a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Prijatie zákona a jeho novelizácií o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a jeho uplatňovanie je tiež základnou podmienkou pre financovanie projektov zo zdrojov Európskej únie.

Aký je účel EIA?

Účelom posudzovania navrhovaných činností je:

- zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti a jej zmeny na životné prostredie, vrátane vplyvov presahujúcich štátne hranice,
- objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu navrhovanej činnosti a jej zmien vrátane jej variantov, a to aj v porovnaní s nulovým variantom,
- určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisteniu životného prostredia, zmiernia znečistenie životného prostredia alebo zabránia poškodeniu životného prostredia,
- získať odborný podklad na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti a jej zmeny podľa osobitných predpisov.

Ktoré navrhované činnosti a ich zmeny sú predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie?

Podľa závažnosti možných negatívnych vplyvov na životné prostredie sú predmetom posudzovania navrhované činnosti a ich zmeny uvedené v prílohe č. B zákona:

- podliehajúce povinnému posudzovaniu, alebo
- podliehajúce zisťovaciemu konaniu.

Ktoré navrhované činnosti a ich zmeny sú predmetom povinného posudzovania vplyvov na životné prostredie?

- navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. B zákona v časti A,
- navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. B časti A, realizovaná výhradne alebo najmä na účel rozvoja a testovania nových metód alebo výrobkov, prípadne metód alebo

- výrobkov, ktoré sa nepoužívali viac ako dva roky, ak to vyplýva z rozhodnutia, ktoré je výsledkom zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti,
- navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. 8 Časti B, ak to vyplýva z rozhodnutia, ktoré je výsledkom zisťovacieho konania,
- zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 Časti A, ak takáto zmena samotná dosahuje alebo prekračuje prahovú hodnotu, ak je prahová hodnota pre navrhovanú činnosť v prílohe č. 8, Časti A ustanovená,
- zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 Časti A, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie, ak to vyplýva z rozhodnutia, ktoré je výsledkom zisťovacieho konania o posudzovaní jej vplyvov,
- zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 Časti B, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie a ide o zmenu, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak to vyplýva z rozhodnutia, ktoré je výsledkom zisťovacieho konania,
- navrhovaná činnosť alebo jej zmena, ktorá podľa odborného stanoviska štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na územie sústavy chránených území,
- navrhovaná činnosť, na ktorú sa vzťahuje osobitný predpis o prevencii závažných priemyselných havárií, z dôvodu zohľadnenia cieľov prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania ich následkov na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok.

Ktoré navrhované činnosti a ich zmeny podliehajú zisťovaciemu konaniu?

- navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. 8 Časti A, ktorá je realizovaná výhradne alebo najmä na účel rozvoja a testovania nových metód alebo výrobkov, prípadne metód alebo výrobkov, ktoré sa nepoužívali viac ako dva roky,
- navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. 8 Časti B,
- zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 Časti A, ktorá nedosahuje a ani neprekračuje prahovú hodnotu ustanovenú v prílohe č. 8 Časti A a napriek tomu môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie,
- zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 Časti B, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie.

Kedy je ukončenie navrhovanej činnosti samostatným predmetom posudzovania?

- ukončenie navrhovanej činnosti, ktoré je spojené s likvidáciou, sanáciou, rekultiváciou alebo s viac ako jednou z týchto činností, je ako zmena povolennej navrhovanej činnosti samostatným predmetom posudzovania alebo zisťovacieho konania len vtedy, ak také ukončenie navrhovanej činnosti nebolo súčasťou posúdenia navrhovanej činnosti.

Môžu byť v odôvodnených prípadoch predmetom posudzovania také činnosti, ktoré nie sú uvedené v prílohe č. 8, alebo nedosahujú prahové hodnoty podľa uvedenej prílohy?

Áno, na základe odôvodneného písomného podnetu. Odôvodnený písomný podnet je oprávnený podať ktokoľvek. Príslušný orgán začne konanie o podnete z vizuálneho podnetu, alebo na základe odôvodneného písomného podnetu. Príslušný orgán pri rozhodovaní o tom, či navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude podliehať posudzovaniu podľa tohto zákona použije kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona. Príslušným orgánom v tomto prípade je len MŽP SR.

Kto môže byť účastníkom procesu EIA? A ich definícia podľa zákona.

Navrhovateľ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má záujem realizovať navrhovanú činnosť alebo jej zmenu vyžadujúcu si povolenie.

Príslušný orgán je orgán štátnej správy, ktorý plní povinnosti na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie; je ním Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) a okresný úrad v sídle kraja a okresný úrad, ak nie je v zákone uvedené inak.

Razortný orgán je ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí navrhovaná činnosť alebo jej zmena.

Povoľujúci orgán je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na rozhodovanie v povoľovacom konaní.

Dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko, rozhodnutie alebo vyjadrenie vyžaduje podľa osobitných predpisov podmienenú povolenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Dotknutá obec je obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, alebo ktorej územie môže byť zasiahnuté vplyvom navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Varejnosc je jedna fyzická osoba, právnická osoba, alebo viac fyzických osôb alebo právnických osôb, ich organizácia alebo skupiny.

Dotknutá varejnosc je varejnosc, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní, pokiaľ, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takomto konaní.

Mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia je občianske združenie, neriaditeľný fond, nezisková organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby okrem tej, ktorú založí štát, alebo nadácia, založená s cieľom tvorby alebo ochrany životného prostredia, alebo zachovania prírodných hodnôt.

Odborne spôsobilá osoba je fyzická alebo právnická osoba evidovaná MŽP SR v osobitnom zozname podľa vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky odbornosti a odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Strana pôvodu je štát, na ktorého území sa navrhuje realizovať navrhovanú činnosť alebo jej zmenu, ktoré môžu mať významný nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice.

Dotknutá strana je štát, ktorý môže byť dotknutý významne nepriaznivým vplyvom navrhovanej činnosti alebo jej zmeny presahujúcej štátne hranice.

Na koho sa obrátiť?

Ák chcete získať informácie:

- či vami navrhovaná činnosť podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- ktorý orgán štátnej správy je pre vás navrhovanou činnosťou príslušným orgánom,
- o ďalších navrhovaných činnostiach v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie a zdravie ľudí vo vašom okolí.

Môžete osloviť:

- pracovníkov orgánov štátnej správy pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie (<http://emviroportal.sk/agency/na-keho-sa-obratit/poradime-vam/>),
- pracovníkov dotknutej obce,
- pracovníkov dokumentačného centra EIA/SEA (Slovenská agentúra životného prostredia) <http://emviroportal.sk/agency/obcan/obcan-v-procese-eia/kontakt/>.

alebo využiť:

- informačné zdroje v EIA (odborné publikácie, metodické usmernenia, metodické príručky, propagačné materiály a pod. (<http://emviroportal.sk/sea-posudzovanie-vplyvov-na-zp/publikacie/>),
- informačný systém pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie (<http://emviroportal.sk/sk/eia/>).

Pri získavaní informácií o navrhovanej činnosti odporúčame uviesť charakteristiku navrhovanej činnosti najmä jej umiestnenie, kapacitu, záber plochy, množstvo použitých chemikálií, množstvo vyrobených výrobkov, počet stojísk pri parkoviskách, garážach, stavebnú dĺžku ciest a diaľnic a pod. V prípade rozširovania alebo rekonštrukcie i pôvodne povolenú kapacitu.

Navrhovateľ je tiež upozornený pri povolovaní činnosti podľa osobitných predpisov, že ak navrhovaná činnosť podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, tak bez posúdenia činnosti podľa zákona nie môže byť vydané povolenie pre navrhovanú činnosť podľa osobitných predpisov.

Aké sú hlavné kroky procesu EIA?

Schematické znázornenie postupnosti krokov procesu posudzovania vplyvov navrhovaných činností je znázornené na rubovej strane tejto skladáčky aj s časovým harmonogramom jednotlivých krokov.

Proces **povinného posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti a jej zmeny na životné prostredie** pozostáva z týchto základných krokov:

- zámier a jeho pripomienkovanie,
- určenie rozsahu hodnotenia a harmonogramu,
- správa o hodnotení a jej pripomienkovanie,
- verejné prerokovanie správy o hodnotení,
- odborný posudok,
- záverečné stanovisko.

Povinné posudzovanie sa vadiť podľa zákona o správnom konaní. V záverečnom stanovisku príslušný orgán okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny uvedie, či s jej realizáciou súhlasí alebo nesúhlasí, za akých podmienok s ňou súhlasí a v ktorom realizáčnom variante, ako aj požadovaný rozsah poprojektovej analýzy. Záverečné stanovisko je záväzná pre ďalšie povolenie konanie a má platnosť 7 rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

Zisťovacie konanie sa vadiť podľa zákona o správnom konaní a začína sa predložením zámery ak má byť predmetom navrhovaná činnosť, alebo oznámenia o zmene ak má byť predmetom zmena navrhovanej činnosti. Zisťovacie konanie sa končí vydaním rozhodnutia, v ktorom príslušný orgán rozhodne, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa zákona. V prípade, ak sa rozhodne, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa zákona, nasleduje povolenací proces podľa osobitných predpisov. V prípade, ak sa rozhodne, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa zákona, proces pokračuje krokom v povinnom posudzovaní, a to určením rozsahu hodnotenia a harmonogramu. Pri rozhodovaní príslušný orgán použije primerané kritériá pre zisťovacie konanie podľa prílohy č. 10 zákona.

Aký je vzťah EIA a povolenacím konaním?

Príslušný orgán má v povolenacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene postaviť dotknutého orgánu, ak k nej vydal rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní alebo záverečné stanovisko podľa zákona.

Príslušný orgán uvedie v záväznom stanovisku, či návrh na začatie povolenacieho konania k navrhovanej činnosti je v súlade s rozhodnutiami vydanými podľa zákona a ich podmienkami. Príslušný orgán vydá záväznú stanovisko osobitne vo vzťahu k územnému konaniu o umiestnenie stavby, k územnému konaniu o využití územia, k stavebnému konaniu a ku kolaudačnému konaniu.

Ako sa môže verejnosť zapojiť do procesu EIA?

Dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaniach pre posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a následne postavenie účastníka v povolenacom konaní, ak uplatní príležitosť písomne sa vyjadriť k oznámeniu o zmene, zámere, rozsahu hodnotenia a správe o hodnotení.

Navrhovaním princípov demokracie je jednak informovanie verejnosti o plánovaných aktivitách a jednak umožnenie prístupu verejnosti priamo do procesu posudzovania vplyvov. Informovanie verejnosti sa zabezpečuje prostredníctvom webových sídiel príslušného orgánu, úradnej tabule, módii a prostredníctvom dotknutej obce.

Verejnosť má príležitosť písomne sa vyjadriť k navrhovanej činnosti a jej zmene v rámci ktorého zverejnenia oznámenia o zmene, zámere, rozsahu hodnotenia a správy o hodnotení a následne v rámci verejného prerokovania správy o hodnotení, koedy sa diskutovaná problematika zaznamená v zázname z verejného prerokovania. Názory verejnosti musia byť zohľadnené a vyhodnotené v odbornom posudku a záverečnom stanovisku, ako aj v rozhodnutí zo zisťovacieho konania príslušného orgánu.

Verejnosť má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu zo zisťovacieho konania o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona, alebo proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania alebo povinného posudzovania.

V zákone sa v rámci všeobecného pojmu verejnosť vyčleňuje tzv. dotknutá verejnosť, a to jej tri formy, ide o:

- občianske združenie,
- občiansku iniciatívu,
- mimovládnu organizáciu podporujúcu ochranu životného prostredia.

Kde sa zverejňuje a archívuje dokumentácia z procesu EIA?

Dokumentácia z procesu posudzovania vplyvov sa zverejňuje v elektronickej forme na webovom sídle príslušného orgánu v rámci komplexného informačného systému <http://enviportal.sk/sk/isa> a je k dispozícii širokej verejnosti.

Komplexná dokumentácia je archívovaná 15 rokov od skončania procesu posudzovania na MŽP SR, okresných úradoch a v Dokumentačnom centre EIA na Slovenskej agentúre životného prostredia v Banskej Bystrici.

Vydané v júni 2015 z finančných prostriedkov Environmentálneho fondu 2015.

Objednávateľ:

Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28B,
974 01 Banská Bystrica
www.sazp.sk

Zhotoviteľ:

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava
tel.: +421 2 5956 1111
www.minzp.sk

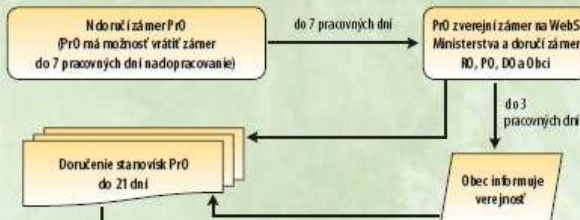
Slovenská agentúra
životného prostredia
Tajovského 28B
975 90 Banská Bystrica
tel.: +421 48 4374163
www.sazp.sk

Grafika a tlač:

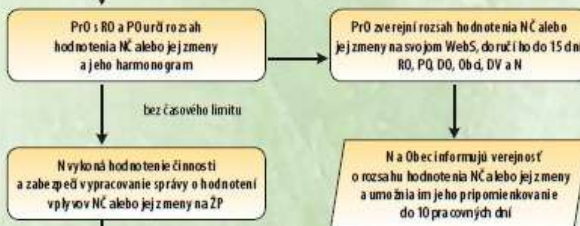
PRO, s.r.o., Banská Bystrica, www.pro.sk, Naklad: 500 ks

**SCHEMATICKE ZNÁZORNENIE KROKOV PROCESU POSUDZOVANIA VPLYVOV
NAVRHOVANEJ ČINNOSTI ALEBO JEJ ZMENY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
(POVINNÉ POSUDZOVANIE)**

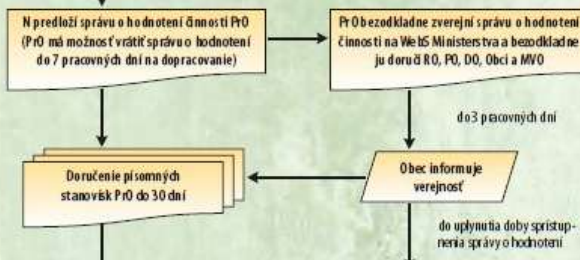
**ZÁMER A JEHO
PRÍPOMIENKOVANIE**

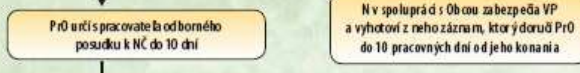
**ROZSAH HODNOTENIA NČ
ALEBO JEJ ZMENY
A JEHO HARMONOGRAM**

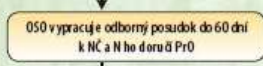
**SPRÁVA O HODNOTENÍ
VPLYVOV NČ NA ŽP ALEBO
JEJ ZMENY**

**PRÍPOMIENKOVANIE
SPRÁVY O HODNOTENÍ
A VEREJNÉ
PREROKOVANIE**

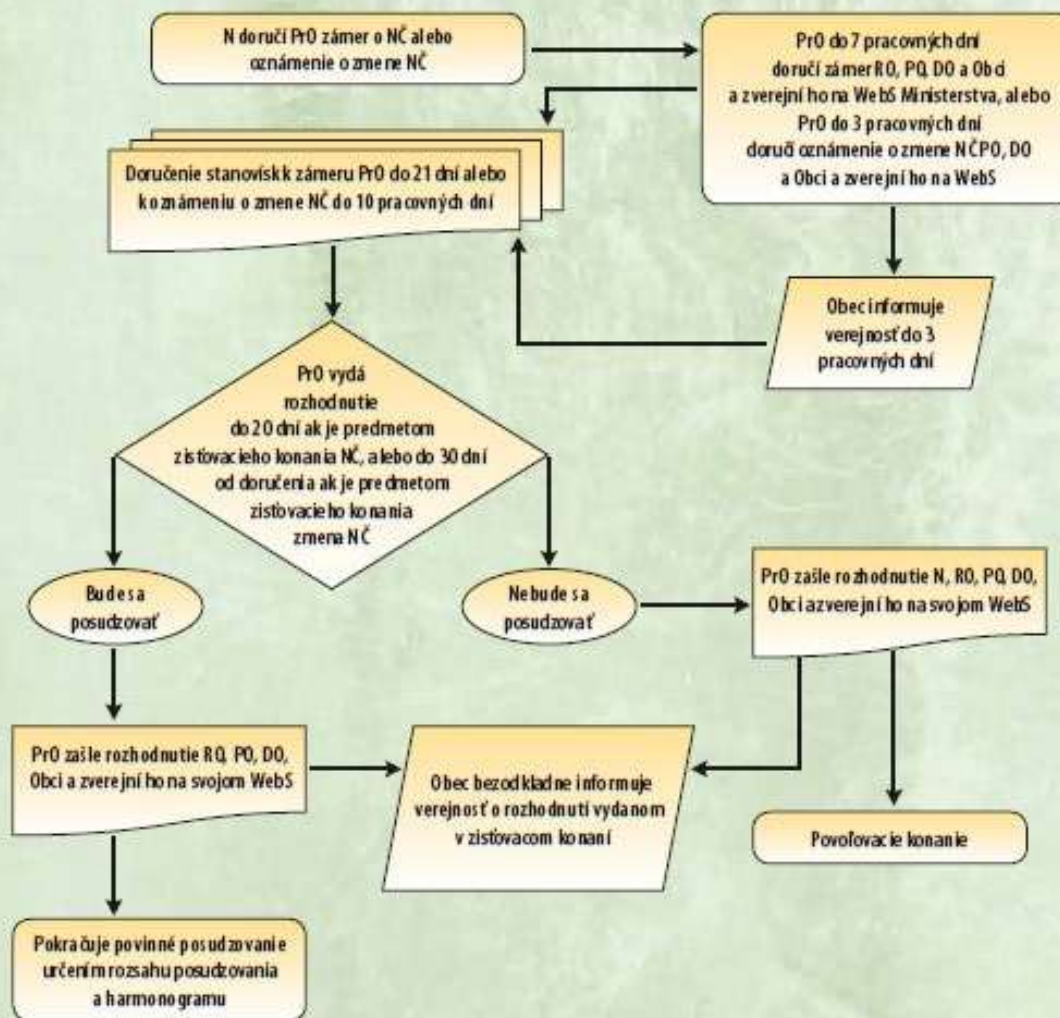
ODBOBNÝ POSUDOK

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

**SCHEMATICKÉ ZNÁZORNENIE POSTUPNOSTI KROKOV PRE ZISŤOVACIE KONANIE O POSUDZOVANÍ
NAVRHOVANEJ ČINNOSTI ALEBO JEJ ZMENY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

PrO – príslušný orgán, N – navrhovateľ, DO – dotknutý orgán, RO – rezorbný orgán, PO – povoliaci orgán, Obec – dotknutá obec, OSO – odborne spôsobilá osoba, WebS – webové sídlo, Ministerstvo – Ministerstvo životného prostredia SR, VP – verejné prerokovanie, DV – dotknutá verejnosť, NČ – navrhovaná činnosť, MVO – mimovládna organizácia

**Vyhláška MŽP SR
126/2004 Z.z. o
autorizácii, o vydávaní
odborných posudkov vo
veciach odpadov, o
ustanovovaní osôb
oprávnených na
vydávanie posudkov a o
overovaní odbornej
spôsobilosti týchto osôb**

**Zákon 39/2013
Z.z. o
integrovanej
prevencii a
kontrole
znečisťovania
životného
prostredia**

**Zákon 262/2015
ktorým sa mení a
dopĺňa zákon č.
39/2013 Z. z. o
integrovanej prevencii
a kontrole
znečisťovania
životného prostredia**

